

Norges deltakelse i FNs Sikkerhetsråd- statusjakt blant verdens stormakter

Bacheloroppgave i statsvitenskap

Universitetet i Stavanger

Odin August Wiese

Studentnummer: 266690

Veileder: Ellen Ravndal

Lvert dato: 15.05.2024

Antall ord: 7833

Forord

Med denne bacheloroppgaven avslutter jeg mitt bachelorstudium i Statsvitenskap. Dette markerer slutten på et kapittel, men starten på nye spennende utfordringer. Tusen takk til min veileder Ellen Ravndal, for inspirerende og motiverende samtaler under denne prosessen.

Odin August Wiese

Universitetet i Stavanger, 15.Mai 2024

Sammendrag

I denne oppgaven har jeg forsøkt å gi et svar på problemstillingen «hvilke muligheter har valgte land som Norge til å oppnå status gjennom Sikkerhetsrådet i FN?». Denne problemstillingen har jeg belyst gjennom en redegjørelse av ulike verktøy valgte land kan benytte seg av for å oppnå status. Oppgaven bygger på en kvalitativ innholdsanalyse, med Norge som analyseenhet. En sentral del av oppgaven har vært status teori, og følgelig hvordan små stater som Norge kan oppnå status på den internasjonale arena. Jeg benyttet meg blant annet av Neumann og Carvalho (2015) sin status teori for å få en forståelse av hvordan små stater oppnår status. Sentrale elementer fra status teori ble videre brukt i analysen av oppgaven. Følgelig har analysen demonstrert at små stater som Norge, har en rekke muligheter for å oppnå status i Sikkerhetsrådet. Gjennom blant annet penneførerrollen, presidentskapet og koalisjonsbygging har Norge oppnådd økt status i FN's Sikkerhetsråd. Norges rolle og handlinger gjennom disse rollene ble deretter koblet til status teori og viktige elementer i små staters statussøking. Analysen viser at Norges roller i Sikkerhetsrådet var sterkt påvirket av moralsk autoritet, god makt samt ønske om å oppnå status fredelig.

Innholdsfortegnelse

FORORD.....	2
SAMMENDRAG.....	3
1.TEMA OG PROBLEMSTILLING.....	5
1.1 STRUKTUR.....	5
2.LITTERATURGJENNOMGANG OG TEORI.....	6
2.1 BIDRAG FRA ULIKE E-10 LAND I FNs SIKKERHETSRAAD.....	6
2.2 SMÅ STATERS UTENRIKSPOLITIKK OG STATUS SØKING.....	7
2.3 NORSK UTENRIKSPOLITIKK.....	9
2.4 VERKTØY E10 LAND KAN BENYTTET I SIKKERHETSRADET.....	11
3.METODE.....	13
3.1 FORSKNINGSDESIGN- CASESTUDIE.....	13
3.2 KVALITATIV INNHOLDSANALYSE.....	14
3.3 DATAINNSAMLING.....	15
4. EMPIRI OG ANALYSE.....	16
4.1 PENNEFØRERROLLEN OG NORGES INITIATIV.....	17
4.2 DISKUSJON AV NORGES PENNEFØRERROLLE.....	18
4.3 PRESIDENTSKAPET I FNs SIKKERHETSRAAD.....	19
4.4 DISKUSJON AV NORGES PRESIDENTSKAPSPERIODE.....	20
4.5 KOALISJONSBYGGING OG KOORDINERING.....	21
4.6 DISKUSJON AV NORGES KOALISJONSBYGGING OG KOORDINERING.....	22
5. AVSLUTNING.....	24
LITTERATURLISTE.....	26

1. Tema og problemstilling

Tema for oppgaven setter søkelys på Norges deltakelse i Sikkerhetsrådet i FN fra 2021 til 2022, en turbulent periode preget av globale utfordringer som kriger, konflikter og pandemi. I møte med disse utfordringene, hvordan spilte Norge kortene sine blant vetomaktene? Hva fikk Norge faktisk utrettet som innvalgt medlem av Sikkerhetsrådet? Gjennom problemstillingen **«Hvilke muligheter har valgte land som Norge til å oppnå status gjennom sikkerhetsrådet i FN?»** søker oppgaven å utforske hvordan valgte land kan oppnå økt status i en arena som Sikkerhetsrådet. Dette er et viktig tema for å kunne få bredere innsikt i hvordan valgte land som Norge, navigerer politisk blant stormaktene i Sikkerhetsrådet. En studie på valgte land som Norge er ikke bare viktig, men også svært interessant. Dette kan begrunnes med at man ser en økende stormakt-rivalisering, samt et økende press på institusjoner som FN globalt.

I en oppgave som dette er målet å legge frem hvilke strategier og verktøy valgte land kan benytte for å maksimere økning av status internasjonalt. Norge har alltid vært en tilhenger av FN og forkjemper for internasjonal fred og orden. Sikkerhetsrådet omtales som verdens mektigste organ i artikkelen til Røysamb og Nordtvedt (Nordtvedt & Røysamb, 2023, s. 240). Hvordan navigerer Norge seg blant verdens stormakter, og hvilke verktøy kan man benytte for å øke sin status? Denne oppgaven ønsker å gi en innsikt i hvordan innvalgte land, til forskjell fra de faste medlemslandene, benytter seg av perioden i Sikkerhetsrådet. Med FNs Sikkerhetsråd som bakteppe skal jeg undersøke hvordan Norge utnytter sine muligheter for økt status.

1.1 Struktur

Kapittel 2 av oppgaven redegjør for en litteraturgjennomgang. Her redegjør jeg for innvalgte land i Sikkerhetsrådet generelt, små staters utenrikspolitikk og status søking. Deretter følger en grunnleggende gjennomgang av det mest sentrale i norsk utenrikspolitikk, etterfulgt av verktøy valgte land benytter seg av i Sikkerhetsrådet. Kapittel 3 omfatter argumentasjon for forskningsdesign, valg av metode og datainnsamling. Viktige innvendinger og eventuelle styrker ved valgene som er gjort, nevnes også i dette kapittelet. Kapittel 4 er en omfattende del av oppgaven, her presenteres sentral empiri samtidig som det knyttes opp imot status teori og problemstillingen. I kapittel 5 kommer det en konklusjon av oppgaven.

2. Litteraturgjennomgang og teori

Målet med denne oppgaven er å belyse mulighetene valgte land som Norge, har til å oppnå status gjennom Sikkerhetsrådet i FN. Det jeg skal presentere i første del av litteraturgjennomgangen, er valgte land i Sikkerhetsrådet generelt og ulike bidrag. I del to av oppgaven presenterer jeg små staters utenrikspolitikk og status-søking. Hvordan arbeider små stater for å oppnå status og makt internasjonalt, samt hva innebærer begrepet status. Del tre vil omfatte Norges utenrikspolitikk og hva som kjennetegner den. Avslutningsvis skal jeg redegjøre for ulike verktøy valgte land kan benytte seg av i Sikkerhetsrådet, samt hvilke verktøy jeg skal ta med videre i oppgaven.

2.1 Bidrag fra ulike E-10 land i FNs sikkerhetsråd

Det siste tiåret har Sikkerhetsrådet vært preget av stormakts-rivalisering gjennom blant annet krigen i Syria, Russlands annektering av Krimhalvøya og påvirkningen av valget i USA 2016 (NUPI et al., 2022). Dette er eksempler på utviklinger som har påvirket arbeidsmiljøet internt i Sikkerhetsrådet. Blant kriser og dårlig arbeidsmiljø har de valgte landene, heretter omtalt som E10, pushet gjennom en rekke viktige resolusjoner og uttalelser. I en rapport utarbeidet av NUPI og Estlands utenrikspolitiske institutt, får man et bredt innblikk i hvilke muligheter og begrensninger E10 medlemmene har i Sikkerhetsrådet. Rapporten trekker frem at de faste medlemmene ikke setter i gang alle prosessene innad i Sikkerhetsrådet (NUPI et al., 2021, s. 3). Her trekker rapporten frem en rekke land med suksessfulle resolusjoner, uttalelser eller ulike bidrag som har utpekt seg i positivt. Belgia nevnes i et eksempel hvor de klarte å presse frem beskyttelsen av barn i en presidentuttalelse om Myanmar og Syria, tross press fra vetomaktene Kina og Russland (NUPI et al., 2021, s. 3). Estland trekkes også frem i deres suksess ved å legge frem cybersikkerhet på Sikkerhetsrådets dagsorden (NUPI et al., 2021). Det er altså muligheter for påvirkning også for E10 landene blant vetomaktene i Sikkerhetsrådet. Senere i oppgaven skal jeg gå dypere inn i hvordan disse mulighetene kan utnyttes gjennom ulike verktøy for å oppnå status og makt. Først skal jeg redegjøre for små staters utenrikspolitikk og hva som kjennetegner søken etter status. Dermed får jeg en pekepinn på hvordan små stater må arbeide for å sette i gang prosesser i Sikkerhetsrådet.

2.2 Små staters utenrikspolitikk og status søking

I denne delen av oppgaven skal jeg redegjøre for små staters utenrikspolitikk, og hva som kjennetegner små staters tilnærming på den internasjonale arena. Hvilke faktorer vektlegges blant forskerne på feltet, i svaret på hvordan små stater kan oppnå status?

I studiet av små staters utenrikspolitikk er det en debatt mellom forskerne som velger å vektlegge begrensninger og sårbarheter små stater imøtekommer, og de som understreker statenes motstandskraft (Mohammadzadeh, 2017, s. 21). I litteraturen har man tradisjonelt sett på små stater som sårbare i møte med andre mektigere og større stater. Denne tradisjonelle oppfatningen tar utgangspunkt i at det kun er de større og mektigere statene som tilegner seg innflytelse og status internasjonalt. Litteraturen fremhever at små stater, grunnet deres begrensning i ressurser og makt, ofte er tvunget til å prioritere hensyn til sikkerhet i sin utenrikspolitikk. Man kan begrunne dette med at ved å holde en lav profil, stort engasjement i globale institusjoner og internasjonale lover, kan man oppnå sine mål. Dette understreker at små stater ofte har en defensiv holdning til utenrikspolitikk. Man trekker også frem den globale økonomien for å begrunne hvorfor små stater kan ha en tilbakeholden tilnærming. Små stater er i den globale økonomien mer utsatt for store svingninger i markedet, ettersom de har mindre innflytelse (Mohammadzadeh, 2017, s. 22).

I søken på hvordan små stater ønsker å oppnå status, har jeg valgt å benytte meg av boken til Neumann og Carvalho. Her får jeg en detaljert og grundig gjennomgang av hvordan store og mektige stater, men også små stater er drevet av status. Boken setter et søkelys på status innen internasjonale relasjoner som også inkluderer små stater i sentrum av forskningen. Deres syn på at status-søking faktisk er mer utbredt blant små stater, er et interessant perspektiv som kan hjelpe meg i svaret på min problemstilling. Neumann og Carvalho underbygger Mohammadzadeh (2017) ved å understreke at små stater er påvirket av noe som omtales som status usikkerhet (Carvalho & Neumann, 2014, s. 1). Denne status usikkerheten kan begrunnes med at en stormakt- status tilskrives basert på styrke, innflytelse og hvor sentral man er på tema som internasjonal fred og sikkerhet (Carvalho & Neumann, 2014, s. 2). En småstat må derimot oppnå status gjennom å gjøre seg nyttig for andre. En stormakts-status innebærer å være en stat man kan regne med, en småstat sin status innebærer å ønske å bli sett (Carvalho & Neumann, 2014). Det argumenteres derfor for at statussøkingen er enda viktigere for små stater, ettersom man blant annet ikke kan bruke hard militær makt. Maktspillet er ikke et valg for små stater, man må benytte andre verktøy for å oppnå status.

Neumann & Carvalho (2014, s. 4) definerer begrepet status som en betingelse, hvor man ønsker å fylle en plass i et sosialt hierarki. Det legges til at status er sosialt, relasjonelt og formbart. Status kan dermed være en aktørs posisjon og dermed følgelig hvilke ulike typer rettigheter og respektmønstre de kan forvente fra andre ulike aktører (Carvalho & Neumann, 2014, s. 4). Statussøking innebærer dermed en stats handlinger til å vedlikeholde eller forbedre dens posisjon. Dermed er det viktig å legge merke til at man kan tilegne seg status gjennom handlinger. Derimot kan man også miste status gjennom dårlige handlinger. Nettopp derfor er det interessant å undersøke hvordan E10 land gjennom handlinger, tilegner seg status. Ettersom det er flere som søker etter å forbedre eller vedlikeholde slike posisjoner, defineres statussøking som en hierarkisk aktivitet (Carvalho & Neumann, 2014).

Nedenfor følger matrise 1 som viser til de mest sentrale elementene, som omhandler statussøking for en småstat i motsetning til en stormakt. Boken til Carvalho og Neumann (2014) argumenterer for at hvis man skal sette status opp mot den internasjonale-relasjonslitteraturen, må vi skille mellom moralsk autoritet og makt. Her argumenterer forfatterne for et viktig skille i forskningen. Stormakter innehar allerede stor makt grunnet sin territorielle størrelse, dermed bedre utgangspunkt i jakten på ressurser og moralsk autoritet (Carvalho & Neumann, 2014, s. 11). I motsetning er passive eller små stater, preget av lite ressurser og manglende moralsk autoritet. Opparbeidelsen av slik moral er ifølge Wohlforth et al. (2017, s. 532) et spørsmål om god oppførsel. Her legges det til at man må tenke på moral som et sosialt fenomen, og hva som er god oppførsel vil følgelig være fastsatt av de ledende stormaktene (Wohlforth et al., 2017, s. 533). Små stater som gjør suksess av sin moralske involvering, kan få utvidet status. Som en småstat på jakt etter økt status, ønsker man å fremstå som en troverdig partner, eller god makt. For å oppnå god makt innebærer det å påta seg ansvar, gjerne fremfor stormaktene. Her viser (Carvalho & Neumann, 2014) til at å ta på seg moralsk ansvarlighet, over blant annet internasjonal fred og sikkerhet, kan være måter å bli anerkjent av stormakter på. Et eksempel de viser til er når små stater som Norge, Nederland, Irland, Danmark og Filipinene ble anerkjent av den tidligere amerikanske presidenten Obama. Små stater vil også i større grad lete etter en arena hvor status kan oppnås fredfullt, en slik arena er FN (Carvalho & Neumann, 2014, s. 12)

Kort oppsummert er små stater preget av begrenset territorium og knappe makt ressurser. En småstat har dermed vanskeligheter for å bli sett, hvis man ikke kan øke sin moralske autoritet.

Denne søkingen etter status blant små stater, skal hjelpe meg på veien til å besvare min problemstilling. Den sentrale delen av status og oppnåelse av dette er interaksjon. Ved å jobbe under, ikke ved siden av stormaktene oppnår man anerkjennelse. FNs Sikkerhetsråd er en arena hvor små stater får denne muligheten gjennom ulike verktøy. Hvordan Norge benytter disse elementene nedenfor til statussøking, skal jeg se nærmere på i del 4 av oppgaven.

Matrise 1. Sentrale elementer i statussøking for små stater vs. stormakter

Små stater i statussøking	Stormakter i statussøking
1. Moralsk avhengighet (avhengig av moralsk autoritet)	1. Stort territorium
2. Troverdige partnere (god makt)	2. Rikelige naturressurser
3. Oppnå status fredelig (FN)	3. Militær makt som verktøy

2.3 Norsk utenrikspolitikk

I denne delen av oppgaven er målet og fremlegge en bred oversikt over Norges utenrikspolitikk. Hvorfor er FN og multilaterale organisasjoner viktige bærebjelker i den norske utenrikspolitikken? Hvilke fokusområder har Norge på den utenrikspolitiske agenda? I artikkelen til Morten Wetland (2015) tidligere norsk ambassadør, får man et innblikk i hvor viktig FN som organisasjon, har vært for den norske velstanden vi har idag. Her trekker han blant annet frem at det er gjennom FNs ulike konvensjoner, at Norge har sikret seg retten over fiskeområdene, samt retten på naturressursene vi har den dag idag (Wetland, 2015, s. 261). Wetland nevner også at det er en sentral del av norsk utenrikspolitikk, at Norges sete i FN aldri skal stå tom. Dette er et bilde på at Norge er et av de landene som tjener mest på at FN er et velfungerende organ (Wetland, 2015, s. 270). Norsk utenrikspolitikk kan også ifølge artikkelen til (Neumann, 2023), ses utifra hvordan Norge kan navigere og samarbeide med andre politiske enheter. Hva som ønskes å oppnås på den utenrikspolitiske arena, kan være alt fra å sikre Norges sikkerhet til å bemerke seg på den internasjonale politiske arena. Ideen om at FN er en viktig hjørnestein i norsk utenrikspolitikk har sine røtter fra den kalde krigen. Dette må ses i sammenheng med Norges sikkerhetspolitiske situasjon før, under og etter andre

verdenskrig. Det er bred enighet innen norsk politikk at FN er en svært viktig arena for handlingsmuligheter (Neumann, 2023, s. 267). Her får vi som nasjon frontet et nasjonalt selvbilde som inkluderende. Dette får vi gjennom å være konsensussøkende. Det vil si at man forsøker å samarbeide med alle, slik at man felles kan finne løsninger (Neumann, 2023).

Multilateralisering er en utvikling hvor man stadig oppretter flere organisasjoner og prosesser hvor en rekke stater kan bidra. Dette tjener land som Norge mye på. Neumann (2023, s. 271-272) argumenterer for at enhver liten og mellomstor stat har stor interesse av at mest mulig skjer multilateralt, i åpenhet. Videre viser forfatteren til at dersom politikken og avgjørelser skjer innenfor multilaterale rammer, er de små og mellomstore statenes militære makt i mindre fokus. Dette nevner også daværende utenriksminister Anniken Huitfeldt i en redegjørelse for Stortinget (Huitfeldt, 2023b). Her trekker hun frem at alternativet til en verden uten FN og FNs Sikkerhetsråd er at makta rår, stormaktene kan dermed gjøre hva de vil uten et internasjonalt lovregulert samfunn. Derfor kan man argumentere for at et lite land som Norge, er avhengig av en verdensorden som er tydelig på folkerett og felles regler blant alle nasjoner (Huitfeldt, 2023b).

I boken til Grindheim et al. (2020, s. 363) nevnes det samtidig at norsk utenrikspolitikk er sterkt påvirket av NATO. Dette gjenspeiler Norges retorikk som fredsnasjon, hvor vi setter søkelys på avspenning og rustningskontroll. Dette understreker også Grindheim når han viser til at Norge på 1960-tallet var en brobygger, og fredsmekler i internasjonal politikk. Norges enorme inntekter på oljeindustrien var også starten på en bistand og utviklingspolitikk (Grindheim et al., 2020, s. 364). Grindheim underbygger også Neumann (2023) og Huitfeldt (2023b) ved å legge til at FN utgjør selve verdigrunnlaget i norsk utenrikspolitikk. Her trekker han frem samarbeid, felles institusjoner og en mellomstatlig rettsorden som sentralt for Norges utenrikspolitikk (Grindheim et al., 2020, s. 365). Norsk utenrikspolitikk er dermed ikke kun omfattet av FN og deres underorganer. Man kan vise til at FN har vært helt sentral for det internasjonale omdømme, og følgelig Norge som solidarisk og ansvarlig stat (Grindheim et al., 2020, s. 365). Man ser også gjennom det Wetland og Huitfeldt nevner, at Norge er veldig avhengig av at FN som organisasjon fungerer. FN fremstår følgelig veldig sentral for Norges utenrikspolitikk, dermed er FNs Sikkerhetsråd og Norges statussøking blant vetomaktene fokus i denne oppgaven. I neste del av oppgaven gir det derfor mening å redegjøre for hvordan enkelte E10 land benyttet sin periode i Sikkerhetsrådet. Dermed har jeg et godt grunnlag for min videre analyse i del 4 av oppgaven.

2.4 Verktøy E10 land kan benytte i Sikkerhetsrådet

Eksisterende litteratur har blant annet demonstrert hvordan ulike verktøy og uformelle strukturer bidrar til innflytelse i Sikkerhetsrådet. Anniken Huitfeldt (2023a, s. 214) omtaler slike multilaterale organisasjoner som FN, til å være beste arena for å belyse og beskytte Norges egne interesser (Huitfeldt, 2023a, s. 214). Samtidig nevner eksisterende forskning at dagenes forskningslitteratur i større grad setter søkelys på vetomaktene og deres interne maktkamp. Dette viser blant annet Schia (2015) til i sine artikler, hvor han nevner uformelle prosesser som stadig mer sentrale. Her har E10 flere muligheter til innflytelse enn man kanskje skulle tenke seg (Schia, 2015, s. 289) (Haugevik & Schia, 2022). I denne delen av oppgaven ønsker jeg å få frem hvilke verktøy ulike E10 land fokuserer på under sine perioder i Sikkerhetsrådet. Det skal samtidig komme klart frem hvilke verktøy som er mest diskutert i litteraturen, og som jeg dermed skal ta med meg videre i søken etter svaret på min problemstilling. Denne delen skal være et grunnlag for min oppmerksomhet rundt Norge, og dermed Norges bruk av disse verktøyene.

Artikkelen til Pay og Postolski (2022) gir en introduksjon til hvordan blant annet tidligere E10 land, som Polen og Sør-Afrika benyttet seg av ulike verktøy under sine perioder i Sikkerhetsrådet. Her trekkes blant annet utvidet diplomatisk nettverk frem. Dette innebærer å inkludere eksisterende, men også innkommende E10 medlemmer i større grad. Dette skulle gjøres gjennom uformelle møter blant rådsmedlemmene. Sør-Afrikas initiativ til slik nettverksbygging og koordinering mellom eksisterende og innkommende medlemmer, kan bidra til å styrke den diplomatiske kapasiteten innad i Sikkerhetsrådet (Nick Pay & Postolski, 2022, s. 9). En formell prosess som fremheves er blant annet presidentskapet i FNs Sikkerhetsråd, som er en roterende rolle (Nick Pay & Postolski, 2022, s. 11). Her fokuseres det på Polen og deres to presidentskapsperioder. Polens første presidentskapsperiode ble brukt til å fremme deres nøkkel prioriteringer, her trekkes folkeretten og beskyttelsen av sivile i væpnet konflikt frem som fokusområder som ble påpekt. Den andre presidentskaps perioden fokuserte i større grad på barn i væpnet konflikt samt internasjonal humanitær rett. Det ble også arrangert debatter rundt situasjonen i Midtøsten samt Georgia (Nick Pay & Postolski, 2022, s. 11).

Uformelle prosesser som arria-møter, inkluderingen av ekspertgrupper og sivile aktører henvises også til som sentrale verktøy (Nick Pay & Postolski, 2022, s. 11). Artikkelen nevner at uten slike arria-møter og inkluderinger av eksperter og sivile, ville man ikke sett suksessen av ulike resolusjoner (Nick Pay & Postolski, 2022, s. 12). En annen uformell prosess som trekkes frem er penneførerrollen. Her har E10 land mulighet for innflytelse og påvirkning over et temaområde eller land. Under et arria-møte i 2022 nevner blant annet Storbritannia at man har sett en rekke viktige produkter fremhevet av E10 land (Nortvedt & Røysamb, 2023, s. 245). Her omtales blant annet Australia og Luxembourg og deres arbeid rundt den humanitære situasjonen i Syria i 2013.

Landene opprettet en penneførerrolle gjennom ulike presidentuttalelser og resolusjoner. Denne penneførerrollen skulle vise seg og bli videreført en rekke ganger, også av Norge (Nortvedt & Røysamb, 2023, s. 245). Dette skal vi se nærmere på i del 4 av oppgaven. Andre formelle kanaler for innflytelse er deltakelse i underorganer, som for eksempel en sanksjonskomite for et gitt land (Nick Pay & Postolski, 2022, s. 11). Det trekkes også frem ulike arbeidsgrupper som for eksempel hvor Norge var styreleder for arbeidsgruppen rundt barn og væpnede konflikt (NUPI et al., 2021, s. 10). Disse formelle kanalene, nevnes derimot i mindre grad i litteraturen rundt E10 land og deres veier til innflytelse. Derfor har jeg valgt å gå videre med verktøyene som presenteres i matrisen nedenfor. Matrise 2 viser til de mest sentrale verktøyene som benyttes for valgte medlemsland. Det er disse verktøyene jeg skal legge vekt på i besvarelsen av problemstillingen min. Jeg skal videre i del 4 av oppgaven gå dypere inn på hva de ulike verktøyene innebærer, samt hvordan Norge benyttet seg av disse i søken etter status. Først følger et metodekapittel, som omfatter valg av metode og innsamling.

Matrise 2: Ulike verktøy valgte land kan benytte, samt en kort beskrivelse av hver rolle

Verktøy	Beskrivelse
Pennførerrollen	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ledelse over sentrale ansvarsområder ○ Innkalling til sikkerhetsrådsmøter ○ Foreslå uttalelser på området.
Presidentskapet	<ul style="list-style-type: none"> ○ Roterende rolle ved mulighet for å fremme viktige saker ○ Arrangere uformelle møter og arrangementer er vanlig
Koalisjonsbygging -og koordinering	<ul style="list-style-type: none"> ○ Viktig rolle for å samle enighet blant rådsmedlemmene om vedtak ○ Samarbeid med rådsmedlemmer samt sivile aktører

Kilder: basert på informasjon fra (NUPI et al., 2021), (Farrall et al., 2020), (Huitfeldt, 2023b), (Utenriksdepartementet, 2023), (Utenriksdepartementet, 2022) og (FN-sambandet, 2023).

3. Metode

I denne delen av oppgaven skal jeg redegjøre for valg av metode og forskningsdesign. Hensikten med oppgaven er å besvare problemstillingen «hvilke muligheter har valgte land som Norge til å oppnå status gjennom Sikkerhetsrådet i FN?». Jeg skal først ta for meg Norge som case i denne undersøkelsen. Besvarelsen av problemstillingen min er basert på en kvalitativ strategi, i form av casestudie samt en kvalitativ innholdsanalyse av ulike dokumenter. I dette kapitlet er målet å redegjøre samt drøfte valg av metode, påfølgende hvordan data ble innsamlet.

3.1 Forskningsdesign- casestudie

Når det kommer til forskningsdesign så kan man skille mellom to ulike strategier; en kvantitativ strategi som er basert på talldata, eller en kvalitativ strategi som i større grad baserer seg på tekstdata (Ringdal, 2018, s. 110). Forskningsdesignet jeg skal prioritere i denne

oppgaven er en kvalitativ casestudie av Norge. Et flertall av kvalitative undersøkelser er nettopp casestudier. Valget av en kvalitativ forskningsstrategi, kan begrunnes ved at jeg ser på min problemstilling som sosialt konstruert. Med dette mener jeg at problemstillingen min påvirkes av individers handlinger, altså at den er i kontinuerlig endring. Samtidig er også nødvendigheten for en induktiv tilnærming tilstede, ettersom jeg må undersøke og tilegne meg begrep og informasjon (Ringdal, 2018, s. 110). I min undersøkelse hvor jeg benytter meg av Norge som undersøkelsesenheter, ser jeg på kvalitativ casestudie som en relevant strategi for min problemstilling. Ringdal (2018, s. 113) forklarer at en casestudie kan være undersøkelser rundt en bedrift, et lokalsamfunn, en familie eller som i mitt tilfelle, et land. En enkel tolkning av begrepet case er at man har en analyseenhet som er gjenstand for en intensiv undersøkelse (Ringdal, 2018, s. 172). Ettersom jeg har valgt å benytte meg av kun en undersøkelsesenheter, kalles dette en unik casestudie. Ved å ha få undersøkelsesenheter skal jeg kunne vektlegge det spesielle ved nettopp min case, ikke generelle forklaringer. Målet ved en slik casestudie, er å gå i dybden ved og tolke og forstå en case (Ringdal, 2018, s. 114). Ved andre casestudier hvor flere undersøkelsesenheter er inkludert, vil man i større grad rette fokuset mot teoretiske problemstillinger. Forskere er delte i synet om hvorvidt flere undersøkelsesenheter er veien og gå i komparative undersøkelser. Enkelte forskere ser på det som en ulempe med flere undersøkelsesenheter, mens andre ser på det som veien å gå (Ringdal, 2018, s. 175).

3.2 Kvalitativ innholdsanalyse

Jeg har i denne oppgaven anvendt en kvalitativ forskningsmetode. Med Norge som undersøkelsesenheter, skal jeg senere analysere data gjennom kvalitativ innholdsanalyse. Dette innebærer analyser av dokumenter og eksisterende litteratur på området. Kvalitativ innholdsanalyse innebærer systematisk gjennomgang av ulike dokumenter, med sikte på å kunne kategorisere relevant data for besvarelsen av problemstillingen (Grønmo, 2004, s. 187). Fordelen med en slik kvalitativ innholdsanalyse er at man kan bruke det på alle typer data. En slik type analyse av dokumenter og data, bidrar til at jeg selvstendig kan kategorisere og registrere relevant innhold oppimot min problemstilling. En mulig metodekritikk er at den er lite forutsigbar, den utvikler seg mens man jobber. Dette understreker Grønmo (2004), ved at det nevnes at problemstillingen blir bedre belyst etter hvert i prosessen hvor flere tekster kan inkluderes. En liten forutsigbar metode kan dermed bidra til at planene man legger på forhånd, kan endres underveis i prosessen av oppgaveskrivingen (Grønmo, 2004, s. 187). Samtidig understrekes det at også forskerens kildekritiske forståelse kan påvirke hvordan man

tolker litteraturen. Dette kan blant annet påvirke hvordan tekstene blir fremstilt og presentert (Grønmo, 2004, s. 188).

3.3 Datainnsamling

Et omfattende litteratursøk både i begynnelsen og avslutningen av et prosjekt, er helt avgjørende for et godt resultat. For at forskningsspørsmålene skal utformes kreves kjennskap til informasjon innen forskningsfeltet. Formålet med dette kapitlet er å redegjøre for valg gjort innen datainnsamling. Litteratursøket bør begynne på toppen, altså med den nyeste forskningen som inkluderer bøker og oversiktsartikler (Ringdal, 2018, s. 74). Med oversiktsartikler kan man benytte blant annet ledende tidsskrifter, da det sentrale her er å få en grov oversikt over tema (Ringdal, 2018, s. 74). Det må også komme tydelig frem hvorfor man benytter en type litteratur og hvordan utvalget er gjort. Dermed gjør man rede for kildekritikk og kildesøking (Dalland, 2017, s. 152). Utvelgning av informasjon bærer i kvantitative studier mer preg av selektiv data enn i kvalitative studier. Samlet sett så er datainnsamlingen i en kvalitativ studie i større grad fleksibel og mindre standardisert (Grønmo, 2004, s. 188).

Informasjonsutvelgning skal være samlet inn slik at besvarelsen av problemstillingen er i sentrum (Grønmo, 2004, s. 189). Et viktig element under datainnsamlingen er å foreta kildekritiske vurderinger i selekteringen av data. Vektlegging av relevans, autentisitet og troverdighet er helt sentralt (Grønmo, 2004, s. 190). Med relevans legger man til grunn at kildene som er tilgjengelige, ikke alltid nødvendigvis er relevante i svar på problemstillingen (Grønmo, 2004, s. 122). Autentisitet refererer til om kilden som er innsamlet er autentisk eller ekte, og om aktøren bak kilden virkelig den de utgir seg for å være (Grønmo, 2004, s. 122). Avslutningsvis må man kartlegge troverdighet, og om man kan ha tillit til informasjonen man får gjennom kilden. Dokumenter kan inneholde feilinformasjon for å fremme en interesse, noe man må ha i tankene under datainnsamlingen (Grønmo, 2004, s. 123).

Jeg har i hovedsak satt søkelys på primærdata som forskningsdata, fra blant annet Regjeringsdokumenter, taler fra statsråder og diplomater med innsikt og erfaring fra Norges periode 2021-2022 i Sikkerhetsrådet. Det er helt sentralt for min oppgave og benytte meg av slik data. Samtidig kan denne typen data by på problemer i svar på min problemstilling. Dette kan begrunnes med at man i kilder fra statlige hold, ikke vil innrømme handlinger basert på statusøkning. Derfor er data hentet fra forskningsmiljøer og tidsskrifter viktige supplement

for å hjelpe i svaret på problemstillingen. Sekundærdata er ikke avgrenset til forskningsdata. Det er bredt definert og omfatter alt fra ulike typer dokumenter og statistikk (Ringdal, 2018, s. 118). Dokumenter i denne sammenhengen er også omfattet av alt fra dagbøker, referater og blogger (Ringdal, 2018, s. 119). Tidsskriftet Internasjonal Politikk har en rekke relevante artikler som jeg velger å benytte meg av. Google Scholar er en viktig søkemotor for alle typer vitenskapelige kilder (Ringdal, 2018, s. 74). Jeg benytter meg derfor av Google Scholar for å finne annen relevant litteratur som man ikke finner ved andre søk. Informasjon som omhandler Sikkerhetsrådet, er vanskelig å få tilgang til gjennom blant annet intervjuer av norske diplomater. Valget av sekundærdata i tillegg til primærdata, er grunnet adgang og tilgjengelighet. Derfor er bruken av taler fra statsråder, stortingsmeldinger, samt offentlige dokumenter sentrale i denne forskningen. En analyse av disse, vil bidra til stabil og troverdig forskning på feltet. Derfor er en slik kvalitativ forskningsmetode foretrukket, for å få en bred innsikt i eksisterende forskning på tema. Påfølgende i kapittel 4, skal jeg ta opp viktige elementer og verktøy som ble redegjort for i kapittel 2 av oppgaven.

4. Empiri og analyse

I dette segmentet av oppgaven skal jeg presentere de mest sentrale verktøyene Norge har benyttet i Sikkerhetsrådet 2021-2022. Den første delen i hvert underkapittel er empirien. Empiri er informasjon om faktiske forhold i samfunnet, og vitenskapelige studier vektlegger en systematisk fremstilling av denne (Grønmo, 2004, s. 33). Fremstillingen av innsamlet empiri kalles empirisk data og skal være gjenstand for systematiske analyser (Grønmo, 2004, s. 33). Etterfulgt av empirien følger en diskusjon og analyse av den empiriske dataen som er lagt frem. Drøftingsprosessen innebærer analyse, vurdering og tolkning av funnene som er gjort i oppgaven (Dalland, 2017, s. 200). Drøftingen skal bidra til at kunnskapen som kommer frem kan hjelpe i forståelsen av problemstillingen (Dalland, 2017, s. 200). Målet med denne delen av oppgaven er å belyse E10 i større grad, og dermed Norge og deres muligheter til å oppnå status. Spesielt vil oppmerksomheten rundt Norge som penneholder, Norges presidentskapsperiode, samt Norges koalisjons- og koordinering med andre E10 medlemmer være interessant å undersøke for å besvare problemstillingen. Jeg skal redegjøre for verktøy samt knytte dem opp mot status teori. Hvordan jobbet Norge aktivt gjennom disse verktøyene for å oppnå status, og lykkes Norge å oppnå høyere status og annerkjennelse blant stormaktene?

4.1 Penneførerrollen og Norges initiativ

Rollen som pennefører er en sentral del av små staters status søking i Sikkerhetsrådet. Denne rollen innebærer mye interaksjon, og man jobber dermed under stormaktene ved å ta på seg ansvar over ulike områder. Penneholderpraksisen er et relativt nytt fenomen etablert etter en reform i Sikkerhetsrådet. I hovedsak var denne praksisen kun omfattet de faste P5 landene. I nyere tid kan altså E10 land oppnå prestisje og innflytelse blant Sikkerhetsrådets faste medlemmer, gjennom denne rollen. I senere tid har det også blitt vanlig praksis blant E10 landene å ta felles ansvar for «pennen», altså at man er to land om samme ansvarsområde (NUPI et al., 2021, s. 5). Penneholdersystemet bidrar til at man kan få muligheten til å ta ledelsen over et arbeid relatert til et land eller en tematisk problemstilling. Rollen som pennefører innebærer blant annet innkalling til sikkerhetsrådsmøter omkring den tematiske problemstillingen, foreslå felles uttalelser, utkast og forslag til løsninger. Rollen innebærer også at man leder forhandlinger knyttet til mappen du har ansvar for (NUPI et al., 2021, s. 6).

Penneførerrollen og ansvarsområdene ble i forkant beskrevet som krevende og utfordrende av en rekke kilder. Det ene ansvarsområdet Norge skulle holde «pennen» for var Afghanistan mappen, hvor dette ansvaret skulle deles med Estland. Afghanistan er et ansvarsområde preget av konflikt, uro og ulik stormaktsinteresse. Kåre Brændeland, daværende militærråd i Sikkerhetsrådets militærkomite, påpeker i artikkelen til Hem (2021) at Norge har fått ansvar over tunge oppgaver i Sikkerhetsrådet. Han formidler også at det blir en stor utfordring for Norge, ettersom Afghanistan-mappen innebærer saker hvor medlemmene i Sikkerhetsrådet har ulike oppfatninger. Likevel hevder han at Norge kan spille en viktig rolle i Sikkerhetsrådet, og at Norge blir lyttet til av alle (Hem, 2021). I et møte mellom PRIO, NUPI og Utenriksdepartementet får man en rekke innblikk fra sentrale hold. Her fremgår det at etter USA og NATO trakk ut sine styrker i landet og Talibans overtakelse, står FN igjen som ledende aktør (NUPI, 2021). Dermed er Norges rolle enda viktigere. Her bemerkes det også at Afghanistan er, og blir en utfordring for Sikkerhetsrådet. Her nevnes FNs tilstedeværelse, FNs forhold til styresmaktene i landet, og UNAMA mandatet som sentrale faktorer (NUPI, 2021). I tillegg til den krevende oppgaven som penneholder for Afghanistan, ledet Norge sammen med Irland penneførerrollen for den humanitære situasjonen i Syria. Denne oppgaven ble også sett på som svært krevende, men også som en gylden mulighet for Norge til å vise seg frem. Men som Regjeringen selv skriver i en presse uttalelse er Norge godt kjent med de humanitære behovene som må belyses i Syria (Regjeringen, 2021). Dette er også et

ansvarsområde som har vært preget av uenighet blant stormaktene. Hvordan Norge jobbet for å fremme tiltak, samt oppnå status gjennom penneførerrollen skal jeg redegjøre for i diskusjonsdelen.

I teoridelen av oppgaven er det redegjort for at moralsk ansvarlighet er en av faktorene for å oppnå status. Oppgavene Norge har som pennefører for Afghanistan og Syria, faller under kategorien moralsk ansvarlighet. Det er allerede nevnt at dette er to krevende og viktige ansvarsområder, men samtidig er det store muligheter for å bli sett av stormaktene. Kan man argumentere for at Norge har lyktes i rollen som en god makt, ettersom de har ansvar over to svært sentrale ansvarsområder? Ifølge Regjeringen selv, har Norge vært delaktig i å fremme viktige vedtak på en rekke områder (Utenriksdepartementet, 2022). Situasjonen i Syria trekkes frem som et humanitært fremskritt, hvor Norge og Irland forhandlet frem et bistandsmandat (Sjøli, 2023). Mandatet gikk ut på livsnødvendig nødhjelp for nesten tre millioner syrere i Nordvest-Syria. I et VG-intervju siteres daværende FN ambassadør for Norge, Mona Juul. Her nevner hun at det var en bragd å få gjennom en resolusjon som forlenger mandatet i Syria (Bergland, 2022). Slike resolusjoner er også krevende å fremforhandle. Norge og Irland ledet krevende forhandlinger om mandatfornyelse hele tre ganger (Huitfeldt, 2023b).

Norge og Estland beskrives som et perfekt samarbeid i deres arbeid rundt Afghanistan-mappen (NUPI et al., 2021, s. 13). Blant de store gjennomslagene var resolusjon 2593, som ble fremforhandlet like etter Talibans overtagelse. Denne resolusjonen skulle sikre at mennesker kunne forlate Afghanistan og sikre menneskerettigheter, samt kvinners rettigheter. En annen viktig innsats var å fremforhandle utvidelse av FN mandatet UNAMA. Mandatet har hovedfokus på menneskerettigheter, kvinner, fred og sikkerhet, i tillegg til humanitær bistand (Permanent mission of Estonia to UN, 2021). Daværende utenriksminister Huitfeldt beskriver fornyelsen av mandatet som en diplomatisk seier (Huitfeldt, 2023b).

4.2 Diskusjon av Norges penneførerrolle

Jeg har nå gjort rede for Norges periode som pennefører 2021-2022. Fokuset har vært rettet mot resolusjoner, bidrag og mandater hvor Norge har vært en sentral aktør. Problemstillingen som skal belyses er hvordan man som valgt land i Sikkerhetsrådet kan oppnå status. For å kunne besvare denne problemstillingen skal jeg trekke ut de viktige aspektene ved status teori

rundt hvordan små stater kan øke sin status. Her trekkes både moralsk autoritet, god makt og å oppnå status fredelig som viktige aspekter ved statussøking for en småstat. Norge får anerkjennelse gjennom flere kilder, grunnet mandat fornyelse i Afghanistan, samt arbeidet rundt den humanitære situasjonen i Syria. Slike ansvarsområder som Afghanistan og Syria, kan absolutt regnes som store og tunge ansvarsområder, slik kilder som Hem (2021) poengterer. Slike store ansvarsområder bidrar til mye fokus og oppmerksomhet, og gjennom sin moralske involvering har Norge bidratt til en forskjell. En helt sentral del av statussøkingen er det å bli sett, da man ønsker og bli anerkjent for arbeidet man gjør. Mandatfornyelsene og resolusjonene Norge har bidratt til gjennom penneførerrollen, har fra flere hold blitt beskrevet som viktige seiere. Norge har vist seg å være en troverdig og pålitelig aktør i viktige internasjonale spørsmål, som gjelder krig og humanitær bistand. En slik fremleggelse av Norges penneførerrolle, i samspill med sentrale statusbegreper viser til hvordan små stater kan oppnå status blant verdens stormakter. Ved å påta seg store og viktige ansvarsområder, og samarbeide med andre land kan man argumentere for at gjennom resultatene som formidles, vise til at Norge gjennom denne rollen var en viktig bidragsyter på den internasjonale arena. Man kan samtidig argumentere for at ulike resolusjoner og mandater kunne vært forbedret og forlenget. Slike ansvarsområder som Syria og Afghanistan er svært betente områder blant stormaktene. Norge har vist at små stater kan oppnå økt innflytelse gjennom penneførerrollen. Det skal derimot også legges til at ansvar over slike krevende og betente ansvarsområder innebærer risiko.

4.3 Presidentskapet i FNs Sikkerhetsråd

I motsetning til penneførerrollen er presidentskapet en roterende rolle. Mange land bruker denne rollen som en mulighet til å fremme en viktig sak, området eller tema på Sikkerhetsrådets agenda (Farrall et al., 2020, s. 114). Presidentskapet beskrives også som et verktøy hvor E10 land kan oppnå synlighet og status (NUPI et al., 2021, s. 5). En metode som ofte brukes i sammenheng med presidentskapet er arrangering av ulike arrangement. Arriamøter trekkes frem som en metode som benyttes for å øke synlighet og fokus. Huitfeldt (2023b) trekker frem Norges innsats til et mer åpent sikkerhetsråd, som et viktig bidrag. Her refererer hun til Norges initiativ til å invitere talere fra sivilsamfunnet for å orientere rådet, blant annet kvinnelige fredsbyggere. Norge hadde stor oppmerksomhet på kvinners representasjon under ulike møter i Sikkerhetsrådet. Huitfeldt (2023b) viser til at den måneden Norge ledet Sikkerhetsrådet var halvparten av de innledende talerne kvinner. Hun poengterer

at slike invitasjoner av parter fra sivilsamfunnet, og det å invitere berørte parter i konflikter, kan bidra til å styrke Norge som aktør. Her hun frem eksempler fra når Norge inviterte parter i konflikter, inn til uformelle møter for rådets medlemmer (Huitfeldt, 2023b).

Under Norges eneste periode som «leder» av Sikkerhetsrådet inviterte Norge til to signatur arrangement. Her var det fokus rundt beskyttelse av sivile i urban krigføring, og om kvinner, fred og sikkerhet (Utenriksdepartementet, 2022). I tillegg til disse arrangementene ledet statsministeren et møte om Afghanistan, og utenriksministeren et møte om Israel-Palestina konflikten. Den store oppmerksomheten rundt kvinner, fred og sikkerhet befestet seg når Norge arrangerte et ministermøte rundt temaet. Dette var det første rådsmøtet noensinne som skulle anerkjenne betydningen av kvinnelige menneskerettighetsforsvarere (Utenriksdepartementet, 2023). Under Norges presidentskapsperiode ledet vi 34 rådsmøter. Det ble vedtatt to enstemmige resolusjoner, samt fire presseuttalelser om Colombia, De forente arabiske emirater, Irak og Jemen (Utenriksdepartementet, 2022). I en politisk brief skrevet av PRIO et al. (2022), analyserer de blant annet Norges bidrag under presidentskapsperioden. Her fokuserer de spesifikt på kvinner, fred og sikkerhet, og hva Norge fikk utrettet under sin periode. Det argumenteres for at Norge har lyktes i å fremme kvinner, fred og sikkerhet på agendaen til Sikkerhetsrådet. PRIO et al. (2022) begrunner dette med å vise til Norges arbeid «bak kulissene». Her får Norge frem forpliktelser mellom land som vanligvis ikke har kvinner, fred og sikkerhet på sin agenda. Dette innebærte en forpliktelse mellom Niger, United Arab Emirates, Albania og Brasil om å fokusere på kvinner, fred og sikkerhet under deres presidentskapsperiode (PRIO et al., 2022).

4.4 Diskusjon av Norges presidentskapsperiode

Presidentskapsrollen er i større grad enn penneførerrollen preget av at man ønsker å belyse et tema eller felt for Sikkerhetsrådets agenda. Presidentskapsperioden er en fin mulighet for Norge til å søke økt status. Gjennom metoder som ulike arrangementer og uformelle møter, har Norge valgt å sette søkelys på viktige temaer som beskyttelse av sivile i urban krigføring og kvinner, fred og sikkerhet. Ved å belyse slike områder, bidrar Norge til å fremme sentrale internasjonale spørsmål. Oppnå synlighet og status kan vises til gjennom Norges prioritet rundt kvinner, fred og sikkerhet. Ledelsen av det første ministermøte på teamet, samt vekleggelse av kvinners representasjon under ulike møter legges merke til. Det er også verdt å legge til Norges innsats blant land som ikke vanligvis har kvinner, fred og sikkerhet på sin

agenda. Forpliktelsen Norge fikk igjennom med blant annet Brasil og Albania om videre fokus på området, viser at Norge har hatt innflytelse (PRIO et al., 2022). I lys av det teoretiske rammeverket som er lagt til grunn, har Norge gjennom presidentskapet oppnådd økt status. Annerkjennelsen av viktige temaer og Norges bidrag til å få kvinner, fred og sikkerhet på dagsordenen, er en stor prestasjon i seg selv. Samtidig har man fått gjennom to resolusjoner, holdt 34 møter, samt utgitt fire presseuttalelser under presidentskapsperioden. Gjennom dokumentanalysen kan man argumentere for at det viktige aspektet moralsk autoritet, blir fulgt opp gjennom synliggjøringen av blant annet kvinner, fred og sikkerhet. God makt vises gjennom ansvaret som påtas ved å arrangere en rekke uformelle møter, samt avtalen om videreføring av kvinner, fred og sikkerhet på agendaen. Norge viser også til at man ønsker å oppnå status fredelig, gjennom å invitere ulike parter i konflikter inn til møter.

4.5 Koalisjonsbygging og koordinering

Norge var en stor pådriver for samarbeid mellom E10 landene. Koalisjonsbygging på områder av felles interesse skulle gi ytterligere slagkraft for de valgte medlemslandene (FN-sambandet, 2023). Koalisjonsbygging og koordinering med andre stater er en integrert del av arbeidet i Sikkerhetsrådet. Man ser ofte at europeiske stater former grupper av likesinnede stater, gjerne i samråd med vestlige stormakter (NUPI et al., 2021, s. 5). Uformelle samarbeid er også blitt mer vanlig blant E10 medlemmer. Man kan vise til at Norge har samarbeidet med de fleste rådsmedlemmer for å komme frem til vedtak. Huitfeldt (2023b) legger til at Norges periode i Sikkerhetsrådet har noen kjennetegn, blant annet ved at vi snakket med alle rådsmedlemmer inkludert Russland. Forfatteren påpeker at ved å samarbeide med ikke bare nærstående allierte, men også på tvers av regioner kan man komme frem til en rekke viktige vedtak. Videre understreker hun at en sikkerhetsresolusjon krever minst ni stemmer, samt at ingen av stormaktene benytter sin vetomakt. Det er alltid tre afrikanske land representert i rådet, og disse spiller sentrale roller for å løse opp i konfliktene på det afrikanske kontinentet (Huitfeldt, 2023b). Norges samarbeid med blant annet Niger om beskyttelse av utdanning og Ghana om maritim sikkerhet, var helt nødvendige for å få frem slike vedtak. Resolusjonen om maritim sikkerhet var faktisk den første resolusjonen på ti år i Guineabukten, et område som er svært preget av piratvirksomhet (Utenriksdepartementet, 2022). Arbeidet med å styrke forebyggende diplomati trekkes også frem som et viktig samarbeid. Sammen med Mexico lyktes Norge å fremforhandle vedtak om støtte til FNs generalsekretær, slik at man kunne få til en kornavtale i Ukraina (Huitfeldt, 2023b). Når det gjelder presseuttalelser og

presidentuttalelser krever det kun enighet i rådet (Utenriksdepartementet, 2022). Norge bidro også her til å samle E10 landene om uformelle fellesuttalelser rundt situasjonen i Afghanistan og Nord- Korea. Videre arrangerte Norge et arbeidsseminar i Oslo for eksisterende medlemmer og innkommende E10 medlemmer i August 2022 (Utenriksdepartementet, 2023). Koalisjonsbygging med parter i det sivile trekkes også frem, her blant annet med NUPI og PRIO. De har bidratt i form av dialog og konstruktive innspill fra det norske forskningsmiljøet (Huitfeldt, 2023b). Bredest mulig støtte og samarbeid på tvers av regionale blokker, kan oppsummere Norges periode i Sikkerhetsrådet rundt koalisjonsbygging og koordinering.

4.6 Diskusjon av Norges koalisjonsbygging og koordinering

Det fremstår slik av dokumentene som er lagt frem at Norges koalisjonsbygging og koordinering i Sikkerhetsrådet er preget av statussøking. I lys av statusteori om små staters statussøking, kan Norges strategi som koalisjonsbygger ses på som en måte å overkomme svakheter og begrensninger. De diskuterte begrensninger og sårbarheter små stater kan møte, samt statussøking gjennom moralsk autoritet og god makt kan hjelpe meg i besvarelsen på min problemstilling. Hvordan benyttet Norge koalisjonsbygging og koordinering som verktøy, og bidro dette til økt status? Det kommer frem gjennom dokumentanalysen at Norge har forsøkt å markere seg som en troverdig partner. Dette kan vises til gjennom samarbeid med andre medlemsland hvor viktige vedtak ble godkjent. Slike samarbeid kan være arbeidet sammen med Niger om beskyttelse av utdanning, eller resolusjonen i samråd med Ghana om maritim sikkerhet. Ved slike vedtak over sentrale ansvarsområder, ser jeg det slik at Norge øker sin moralske autoritet. Man kan argumentere for at slike vedtak går inn under arbeid for internasjonal fred og sikkerhet. Når man sikrer seg slike vedtak som angår sentrale og viktige ansvarsområder, kan man argumentere for at man har lyktes i å oppnå moralsk autoritet. Videre kan man tolke det slik at Norge har prioritert dialog, og dermed fokusert på å oppnå status fredelig. Et stort engasjement ved å etablere uformelle samarbeid, samt inkluderingen av forskningsmiljøer som NUPI og PRIO, kan være eksempler på nettopp dette. Man kan samtidig argumentere for at rollen som koalisjonsbygger er den minst dominerende av de tre verktøyene som er diskutert. Dette kan være grunnet at man som pennefører, og ved et presidentskap, får tildelt ansvarsområder og ulike oppgaver. Som koalisjonsbygger legger man klarere føringer selv for eventuelle samarbeid og nettverksbygging. Avslutningsvis kan man dermed konkludere med at Norges strategi som koalisjonsbygger, med vektlegging rundt dialog og koordinering, har økt status på den internasjonale arena. Det å Jobbe aktivt for å

løse internasjonale utfordringer, samt bidra til inkludering og koordinering understreker hvor viktig moralsk autoritet er for å oppnå status. Nedenfor følger matrise 3 som har til hensikt å oppsummere de fremlagte verktøyene. Norges rolle og handlinger gjennom de nevnte verktøyene, samt en kobling opp mot de sentrale aspektene ved statussøking oppsummeres i denne matrisen.

Matrise 3. Oversikt over Norges rolle og handlinger ved bruk av sentrale verktøy koblet opp mot status søking

Verktøy	Norges rolle og handlinger	kobling til status søking
Pennførerrollen	<ul style="list-style-type: none"> ○ Penneholder for Afghanistan og situasjonen i Syria ○ Fokus på mandater og resolusjoner (UNAMA) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Økt status gjennom moralsk autoritet; påta seg viktige ansvarsområder, sammen med å bidra til viktige vedtak
Presidentskapet	<ul style="list-style-type: none"> ○ Møter og arrangement med fokus på beskyttelsen av kvinner, fred og sikkerhet ○ vekt på kvinnelig inkludering i Sikkerhetsrådet ○ Forpliktelse med rådsmedlemmer om fokus på kvinner, fred og sikkerhet. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Moralsk autoritet vises gjennom; innsatsen for kvinner, fred og sikkerhet ○ God makt belyses gjennom; uformelle møter ○ Inkluderingen av sivile parter kan vise til at man ønsker å oppnå status fredelig
Koalisjonsbygging -og koordinering	<ul style="list-style-type: none"> ○ Norge er aktiv i koalisjonsbygging og koordinering med E-10 medlemmer ○ Samarbeid på tvers av regioner (Ghana, Niger, Mexico) ○ Inkludering av forskningsmiljø, NUPI og PRIO 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Moralsk autoritet gjennom; resolusjonen om maritim sikkerhet ○ Oppnå status fredelig; inkludere forskningsmiljø, i tillegg til samarbeid på tvers av regionale blokker

5. Avslutning

Jeg ønsket gjennom denne oppgaven å utforske problemstillingen «**hvilke muligheter valgte land som Norge har til å oppnå status gjennom Sikkerhetsrådet i FN**». Fokusområdet har dermed vært rundt ulike verktøy Norge benyttet seg av i Sikkerhetsrådet perioden 2021-2022. Prioriteringen av de tre sentrale verktøyene penneførerrollen, presidentskapet samt koalisjonsbygging og koordinering har vært sentralt i besvarelsen av min problemstilling. Gjennom en systematisk data analyse, har jeg redegjort for hvordan Norge jobbet for å oppnå status og annerkjennelse gjennom disse ulike verktøyene. Oppmerksomheten rettet mot status teori og sammenhengen mellom sentrale elementer som moralsk autoritet, god makt samt ønske om å oppnå makt fredelig har vært viktige faktorer i analysen og drøftingen av oppgaven.

Norges penneførerrolle omfattet ansvarsområdene Afghanistan og den humanitære situasjonen i Syria. Norge har gjennom penneførerrollen påtatt seg krevende oppgaver, enda har de også bidratt til viktige resolusjoner og mandatfornyelser. Man observerte gjennom denne rollen betydelig grad av moralsk autoritet og god makt. Dette kan begrunnes med at man blant annet tok på seg store ansvarsområder internasjonalt. Moralsk autoritet uttrykkes gjennom mandatfornyelser og resolusjoner, Norge har dermed vist seg som en pålitelig aktør i internasjonale spørsmål. Dermed kan man argumentere for at Norge var en viktig bidragsyter til å løse sentrale internasjonale spørsmål.

Under presidentskapet har Norge konsentrert seg om viktige tema som beskyttelse av sivile i urban krigføring, samtidig som oppmerksomheten rundt kvinner fred og sikkerhet var sentral. Norge arrangerte under sin presidentskaps periode en rekke møter og arrangementer, for å øke synligheten rundt disse temaene. En stor bragd var å bidra til videre vektlegging av kvinner, fred og sikkerhet i Sikkerhetsrådet for innkommende E10 medlemmer. Gjennom dette arbeidet har Norge ytterligere styrket sin posisjon som pålitelig og troverdig aktør på den internasjonale arena. Under presidentskapsrollen fikk Norge arrangert en rekke uformelle møter og arrangementer som kan ses i sammenheng med god makt prinsippet. Inkluderingen av sivile parter i konflikter viser samtidig også til Norges fokus på å oppnå status fredelig.

Videre har Norge deltatt aktivt i koalisjonsbygging og koordinering med andre E10 land. Norge hadde et stort fokus på dialog, man ønsket å inkludere alle parter. Samarbeidet med

Ghana og resolusjonen om maritim sikkerhet er et godt eksempel på moralsk autoritet. Man fikk gjennomslag for en resolusjon i Guineabukten, den første på ti år. Samarbeid med ulike parter var en prioritering. Inkluderingen av forskningsmiljøer som NUPI og PRIO indikerer at Norge søker status gjennom å oppnå status fredelig. Rollen som Koalisjonsbygger og koordinering kan kjennetegnes ved Norges samarbeid og dialog.

Oppgaven har bekreftet at E10 land kan få gjennom viktige prosesser i verdens mektigste organ, FNs Sikkerhetsråd. Dermed kan vi konkludere med at Norge har en rekke muligheter for status oppnåelse gjennom Sikkerhetsrådet. Gjennom bruk av de nevnte verktøyene kan man påta seg ansvarsområder, markere seg i presidentskapet ved å fremme viktige saker, eller være aktiv i koalisjonsbygging. Ved hjelp av verktøyene har Norge markert seg som en viktig aktør i internasjonal politikk. Oppgaven har utvidet min horisont ved at man ikke bare kan legge oppmerksomheten på P5 landene i Sikkerhetsrådet. E10 land kan oppnå økt status gjennom Sikkerhetsrådet som arena. Dersom jeg skulle utført en ny studie ville det vært interessant å fokusert på andre faktorer og elementer. En ny studie kunne satt søkelys på å sammenligne ulike E10 land, er det forskjell på E10 land fra blant annet Europa og andre deler av verden når det kommer til status søking. Samtidig ville det vært interessant og inkludert arbeidet ulike land gjør iblant annet en sanksjonskomite, hvordan kan man gjennom denne rollen oppnå status. En kvantitativ oppgave basert på talldata kan analysere resolusjonsforslag, mandatfornyelser og presseuttalelser av ulike E10 land. En slik undersøkelse kan bidra til et grundigere innblikk i hvordan ulike land engasjerer seg gjennom ulike roller i Sikkerhetsrådet.

Litteraturliste

- Bergland, C. S. (2022, januar 17). *Ett år i Sikkerhetsrådet: – Norge er et lite land, men i FN er vi store*. VG. <https://www.vg.no/i/284Grv>
- Carvalho, B. de, & Neumann, I. (Red.). (2014). Small state status seeking. I *Small states and status*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315758817>
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Farrall, J., Loiselle, M.-E., Michaelsen, C., Prantl, J., & Whalan, J. (2020). Elected member influence in the United Nations Security Council. *Leiden Journal of International Law*, 33(1), 101–115. <https://doi.org/10.1017/S0922156519000657>
- FN-sambandet. (2023, februar). *Om Norges tid i Sikkerhetsrådet, 2021–22*. <https://fn.no/nyheter/om-norges-tid-i-sikkerhetsraadet-2021-22#VeiertilinnflytelseiSikkerhetsr%C3%A5det%E2%80%93ogNorgesutnyttelseavdem-3>
- Grindheim, J. E., Heidar, K., & Strøm, K. (2020). *Norsk Politikk* (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Grønmo, S. (2004). *Samfunnsvitenskapelige Metoder*. Fagbokforlaget.
- Haugevik, K., & Schia, N. (2022, desember 19). *Makt og avmakt i FNs sikkerhetsråd: Valgte medlemslands veier til innflytelse*. NUPI. <https://www.nupi.no/publikasjoner/cristin-pub/makt-og-avmakt-i-fns-sikkerhetsraad-valgte-medlemslands-veier-til-innflytelse>
- Hem, M. (2021, januar 20). *Militærråd i Sikkerhetsrådet:– Norge blir lyttet til av alle*. Forsvarsforum. <https://www.forsvaretsforum.no/fn-utenriks/militaerrad-i-sikkerhetsradet-norge-blir-lyttet-til-av-alle/177779>
- Huitfeldt, A. (2023a). To år i FNs sikkerhetsråd har styrket norske interesser. *Internasjonal Politikk*, 81(2), Artikkel 2. <https://doi.org/10.23865/intpol.v81.5626>
- Huitfeldt, A. (2023b, januar 17). *Stortinget—Møte tirsdag den 17. Januar 2023—Sak nr. 2*

- [Referat]. Stortinget; Stortingets administrasjon. <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2022-2023/refs-202223-01-17?m=2>
- Mohammadzadeh, B. (2017). *Status and Foreign Policy Change in Small States: Qatar's Emergence in Perspective* (s. 19–36). *The International Spectator*.
<https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/03932729.2017.1298886?needAccess=true>
- Neumann, I. B. (2023). FN-sporet i norsk utenrikspolitikk. *Internasjonal Politikk*, 81(2), Artikkel 2. <https://doi.org/10.23865/intpol.v81.5439>
- Nick Pay, V., & Postolski, P. (2022). Power and Diplomacy in the United Nations Security Council: The Influence of Elected Members. *The International Spectator*, 57(2), 1–17.
<https://doi.org/10.1080/03932729.2021.1966192>
- Nortvedt, J., & Røysamb, M. G. (2023). Penneførerrollen i FNs sikkerhetsråd: En mulighet for innflytelse. *Internasjonal Politikk*, 81(2), Artikkel 2.
<https://doi.org/10.23865/intpol.v81.5495>
- NUPI. (2021, oktober 4). *The UN Security Council, Afghanistan and Norway*. NUPI.
<https://www.nupi.no/en/news/the-un-security-council-afghanistan-and-norway>
- NUPI, Haugevik, K., Schia, N., Piret, K., & Raik, K. (2021, november 17). *Small States, Different Approaches. Estonia and Norway on the UN Security Council*. NUPI.
<https://www.nupi.no/en/publications/cristin-pub/small-states-different-approaches.-estonia-and-norway-on-the-un-security-council>
- NUPI, Schia, N., Rødningen, I., & Olsson, L. (2022, januar 1). *Hvorfor er presidentskapet i Sikkerhetsrådet så viktig?* NUPI Skole. <https://www.nupi.no/skole/hvor-hender-det/2022/hvorfor-er-presidentskapet-i-sikkerhetsraadet-saa-viktig>
- Permanent mission of Estonia to UN. (2021). *Joint Press Stakeout by Estonia and Norway on*

the occasion of the adoption of the UNSC resolution renewing the mandate of UNAMA – Estonia in UN. Permanent Mission Of Estonia To The UN. <https://un.mfa.ee/joint-press-stakeout-by-estonia-and-norway-on-the-occasion-of-the-adoption-of-the-unsc-resolution-renewing-the-mandate-of-unama/>

PRIO, Stai, N., & Tryggestad, T. (2022, april). *One Year On: Norway and the Women, Peace and Security Agenda in the UN Security Council – Peace Research Institute Oslo (PRIO)*. <https://www.prio.org/publications/13040>

Regjeringen, M. of F. (2021, januar 8). *Norway assumes key leadership tasks in UN Security Council* [Pressemelding]. Regjeringen.No; regjeringen.no. https://www.regjeringen.no/en/historical-archive/solbergs-government/Ministries/ud/news1/2021/tasks_unsc/id2827720/

Ringdal, K. (2018). *Enhet og Mangfold* (4. utg.). Fagbokforlaget.

Schia, N. N. (2015). Skyggemekanismer i FNs Sikkerhetsråd: Relevans, legitimitet og effektivitet. *Internasjonal Politikk*, 73(2), 285–296. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1757-2015-02-07>

Sjøli, H. P. (2023, januar 9). *Meninger: Norges diplomatiske prestasjon*. VG. <https://www.vg.no/i/wARWyG>

Utenriksdepartementet. (2022, august 23). *Norges arbeid i FNs sikkerhetsråd hittil i 2022* [Redaksjonellartikkel]. Regjeringen.no; regjeringen.no. https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/ud/norge-i-sikkerhetsradet/fnsr_2022/id2924921/

Utenriksdepartementet. (2023, januar 2). *Norges medlemskap i FNs sikkerhetsråd 2021–2022* [Redaksjonellartikkel]. Regjeringen.no; regjeringen.no. https://www.regjeringen.no/no/dokumentarkiv/regjeringen-solberg/ud/norge-i-sikkerhetsradet/norge_i_sikkerhetsradet/id2953149/

Wetland, M. (2015). Norge i FN. *Internasjonal Politikk*, 73(2), 260–274.

<https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1757-2015-02-05>

Wohlforth, W. C., Carvalho, B. de, Leira, H., & Neumann, I. B. (2017). Moral authority and status in International Relations: Good states and the social dimension of status seeking. *Review of International Studies*, 44(3), 526–546.

<https://doi.org/10.1017/S0260210517000560>